

IROP ZAKÁZKY TOUR.

Jihlava, 18. 4. 2023

KONTROLA VZ V PROJEKTECH IROP (častá pochybení ve VZ dle ZZVZ i MPZ, sdílení dobré praxe, doporučení Centra).

ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK - PŘEDPISY

Právní předpisy upravující zadávání VZ

- ❑ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „ZZVZ“)

Metodické předpisy upravující zadávání VZ

- ❑ Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2014–2020 (dále jen „MPZ“), **aktuální vydání 1.15, platnost od 30. 3. 2023**
- ❑ IROP2 - Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2021–2027, <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027/dokumenty>

Pravidla pro žadatele a příjemce

- ❑ Obecná pravidla pro žadatele a příjemce (dále jen „OPŽP“) – kap. 5 Investiční plánování a zadávání zakázek (obsahuje zejména pravidla pro předkládání dokumentace ke kontrole)
  - Příloha č.3 OPŽP – výše uvedený MPZ
  - Příloha č.4 OPŽP – Seznam a čestné prohlášení ke střetu zájmů
  - Příloha č.5 OPŽP – Finanční opravy za nedodržení postupu stanoveného v ZZVZ a v MPZ
  - Příloha č.35 OPŽP – Postup pro práci s modulem VZ
  - Příloha č.37 OPŽP – Přehled změny smlouvy
  - Příloha č.38 OPŽP – ČP o opatřeních k mezinárodním sankcím

ZÁKLADNÍ INFORMACE K „MPZ“

Působnost MPZ (čl. 5 MPZ)

- ❑ Příjemci postupují v souladu s MPZ, nepostupují-li dle ZZVZ (dopadá zejména na zadávání veřejných zakázek malého rozsahu /VZMR/ ve smyslu § 27 ZZVZ)
- ❑ MPZ umožňuje využít některých výjimek ZZVZ – čl. 5.2 MPZ
- ❑ Výjimky z povinnosti postupovat dle MPZ (čl. 5.3):
  - PH VZ je nižší než 500 tis. Kč bez DPH
  - příjemce, který není zadavatelem podle § 4 odst. 1 až 3 ZZVZ, dotace na zakázku není vyšší než 50 %, PH je v limitu pro VZMR dle § 27 ZZVZ

Systematika MPZ – vybrané aspekty

- ❑ MPZ stanovuje minimální podmínky, jejichž dodržení je nezbytné pro zdárné získání dotace v plné výši, MPZ je z pohledu poskytovatele dotace nadřazeno interním směrnicím/pokynům zadavatelů
- ❑ Kde MPZ kopíruje ZZVZ, je i výklad obdobný jako v případě ZZVZ – např. základní zásady, stanovení PH, změny závazku ze smlouvy
- ❑ MPZ výslovně neukotvuje zásady odpovědného zadávání ve smyslu § 6 odst. 4 ZZVZ. Na zadavatele podle § 4 ZZVZ však zásady § 6 ZZVZ dopadají ze zákona i v případě zadávání VZMR – viz § 31 ZZVZ (= povinnost je aplikovat).
- ❑ Instituty výslovně neupravené v MPZ lze modifikovat – vždy ale nutné dodržet základní zásady zakotvené v čl. 6.1 MPZ
- ❑ Přílohy MPZ mají pouze doporučující charakter

ZÁKLADNÍ INFORMACE K „MPZ“

Režim zakázky dle předpokládané hodnoty (čl. 6.3 MPZ)

- MPZ rozlišuje dle výše předpokládané hodnoty
  - a) zakázky malého rozsahu
  - b) zakázky vyšší hodnoty
- Limity zakázek malého rozsahu totožné s limity dle § 27 ZZVZ (tedy 2 mil. Kč bez DPH pro dodávky a služby a 6 mil. Kč bez DPH pro stavební práce)
- PH zakázky vyšší hodnoty přesahuje limity stanovené pro zakázku malého rozsahu (princiálně určeno pro zadavatele, kteří nemají v těchto případech povinnost zadávat dle ZZVZ – např. při zadání sektorové veřejné zakázky, SVJ)

Druhy výběrového řízení (čl. 7.1 MPZ)

- Zadavatel může zadat zakázku
  - a) v otevřené výzvě (oslovení neomezeného počtu dodavatelů prostřednictvím profilu zadavatele), nebo
  - b) v uzavřené výzvě (oslovení omezeného počtu dodavatelů, min. 3
- Uzavřenou výzvu lze využít pouze v případě zakázek malého rozsahu
- Výjimka pro „nezadavatele“ (§ 4 odst. 1 až 3 ZZVZ) na zakázku na stavební práce s dotací nepřesahující 50 % - v těchto případech lze využít postup v uzavřené výzvě do PH 20 mil. Kč bez DPH

MPZ UPRAVUJE DÁLE ZEJMÉNA

Čl. 6.1 MPZ

- Základní zásady postupu zadavatele (transparentnost, přiměřenost, rovné zacházení, zákaz diskriminace)

Čl. 6.3 MPZ

- Režim zakázky podle předpokládané hodnoty

Čl. 6.4 MPZ

- Stanovení předpokládané hodnoty zakázky

Čl. 6.5 MPZ

- Střet zájmů

Čl. 7.1 MPZ

- Druh výběrového řízení (postup v otevřené a uzavřené výzvě)

Čl. 7.2 MPZ

- Zadávací podmínky (povinný obsah)

Čl. 7.3 MPZ

- Lhůta pro podání nabídek, vysvětlení zadávacích podmínek

Čl. 8 MPZ

- Otevírání, posouzení a hodnocení nabídek

Čl. 9 MPZ

- Uzavření smlouvy, změna smlouvy (změna závazku ze smlouvy analogicky k § 222 ZZVZ)

INFORMACE KE ZMĚNĚ MPZ

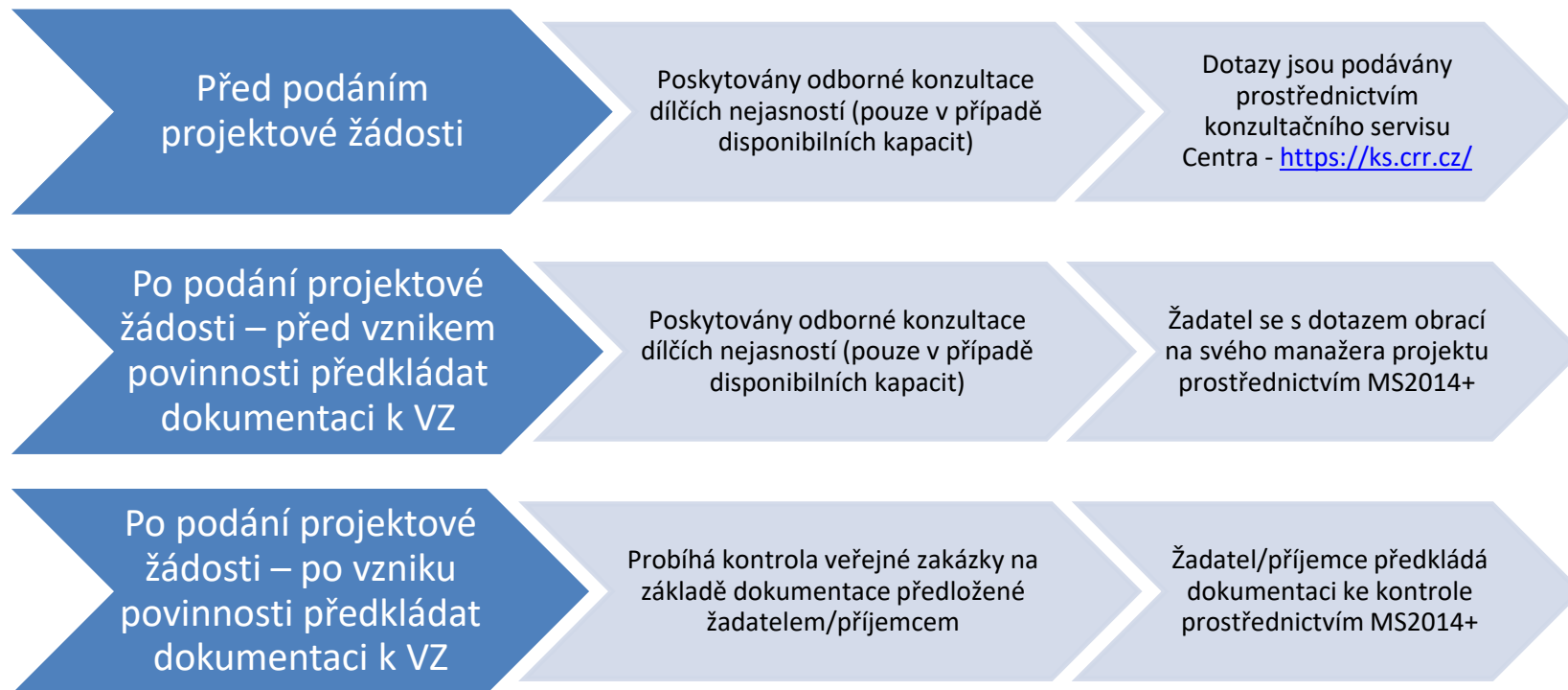
Vyhrazené změny – závazné stanovisko č. 34 (z 26. 1. 2023)

- ❑ Čl. 9.2.6 MPZ: *„Za podstatnou změnu závazku ze smlouvy na zakázku se nepovažuje uplatnění vyhrazených změn závazku ze smlouvy na zakázku, pokud jsou podmínky pro tuto změnu a její obsah jednoznačně vymezeny a změna nemění celkovou povahu zakázky. Taková změna se může týkat rozsahu dodávek, služeb nebo stavebních prací, ceny nebo jiných obchodních nebo technických podmínek (může jít např. o inflační doložku).“*
- ❑ Na základě tohoto ustanovení byl doplněn čl. 6.4.13 a v čl. 7.2.1 doplněno písm. m). Dále byl v čl. 10.2 upraven odkaz na úplné znění MPZ.
- ❑ V MPZ vydání 1.15 od 30. 3. 2023 již upraveno

MPZ (2021-2027)

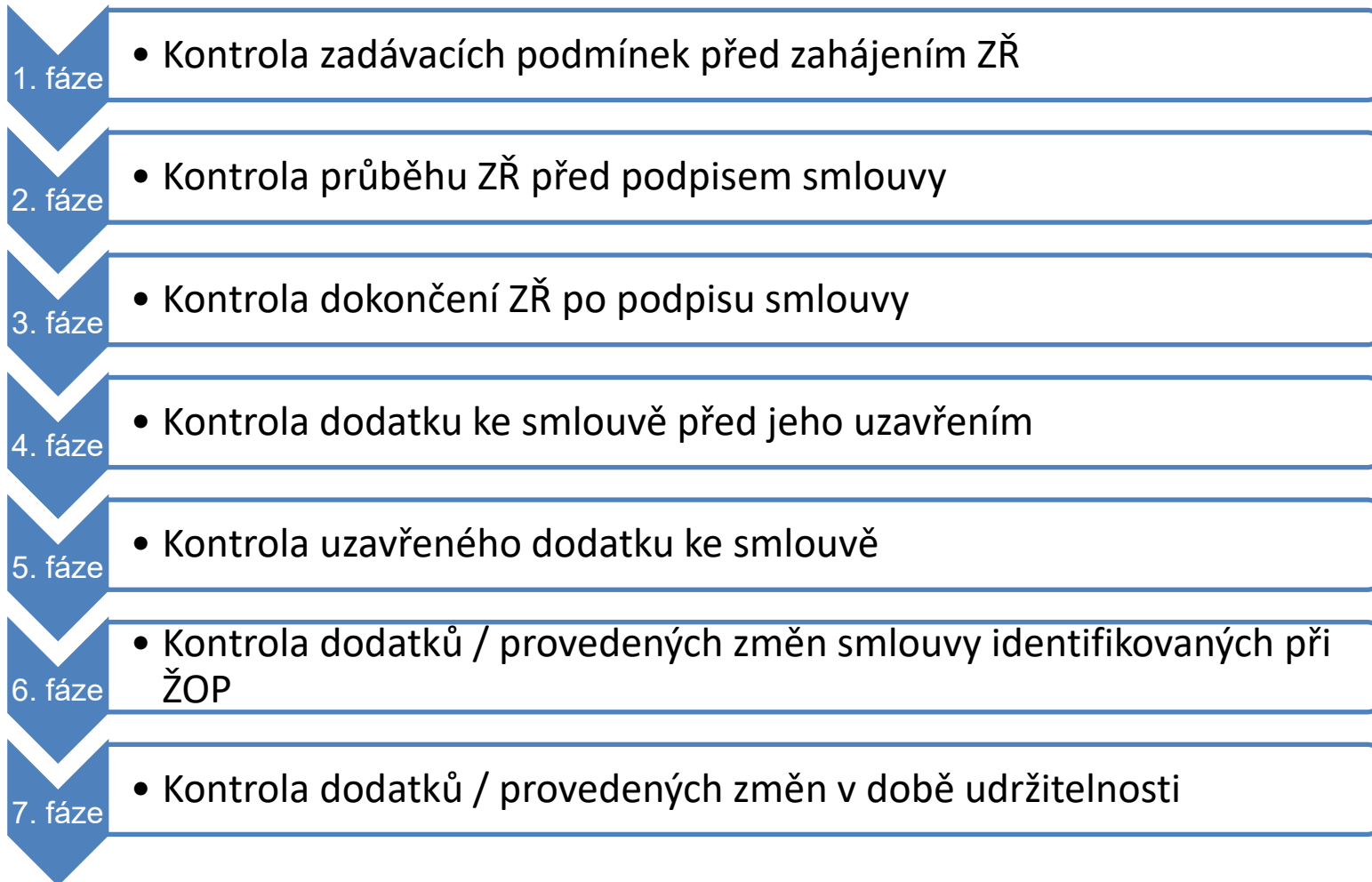
- ❑ Základní principy a pravidla zachovány
- ❑ Článek CRR ČR „Novinky a odlišnosti v Metodickém pokynu pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2021–2027 pohledem IROP“ dostupný zde: <https://www.crr.cz/dokumenty/17-novinky-a-odlisnosti-v-metodicke-m-pokynu-pro-oblast-zadavani-zakazek-pro-programove-obdobi-2021-2027-pohledem-irop>

PROCES KONZULTACÍ / KONTROLY VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY - FÁZE KONTROLY

PŘEDKLÁDANÁ DOKUMENTACE

1. FÁZE

- zadávací dokumentace včetně příloh, tj. včetně projektové dokumentace
- položkový rozpočet stavby u zakázek na stavební práce vypracovaný na základě ocenění výkazu výměr, který splňuje požadavky na strukturu a členění dle vyhlášky č. 169/2016, ve formátu pdf a v elektronickém výstupu ze softwaru pro rozpočtování

2. FÁZE

- oznámení nebo výzva o zahájení zadávacího řízení dle ZZVZ/ZVZ
- jmenování/rozhodnutí zadavatele o složení hodnotící komise nebo informace o fyzických osobách, které se podílely na otevírání nabídek, posouzení kvalifikace, posouzení nebo hodnocení nabídek dle ZZVZ
- protokol o otevírání obálek dle ZZVZ/ZVZ
- podepsaná prohlášení o nepodjatosti dle ZZVZ/ZVZ všech osob, které se účastnily jednání komise nebo se podílely na otevírání nabídek, posouzení kvalifikace, posouzení nebo hodnocení nabídek
- protokoly ze všech jednání komise dle ZVZ
- zpráva o posouzení a/nebo hodnocení nabídek dle ZZVZ/ZVZ
- oznámení zadavatele uchazečům (oznámení o vyloučení, o výběru nejvhodnější nabídky apod.)
- komunikace zadavatel x dodavatelé, týkající se žádostí o dodatečné informace, doplnění / objasnění nabídek nebo námitek účastníků zadávacího řízení
- doklady předložené v rámci součinnosti před uzavřením smlouvy na plnění zakázky

PŘEDKLÁDANÁ DOKUMENTACE

2.FÁZE - pokračování

- návrh smlouvy na plnění zakázky včetně příloh
- nabídka, která byla vybrána jako nejvhodnější (včetně položkového rozpočtu stavby u zakázek na stavební práce ve formátu pdf a v elektronickém výstupu ze softwaru pro rozpočtování. Doporučené elektronické formáty jsou .kz, .kza, .unixml, .rts, .xc4, .utf, StavData a jakýkoliv uzamčený excelovský soubor, který je přímým výstupem softwaru pro rozpočtování.) a případně doplnění a/nebo objasnění této nabídky
- nabídky, které byly vyřazeny a případná doplnění a/nebo objasnění těchto nabídek
- námítky, včetně jejich vypořádání podaných v rámci zadávacího řízení, popř. potvrzení o tom, že v rámci zadávacího řízení nebyly podány námítky
- výstup z elektronického nástroje (např. export dokumentace, auditní data), který bude prokazovat časový průběh jednotlivých provedených úkonů v rámci zadávacího řízení v elektronickém nástroji.

3.FÁZE

- uzavřená smlouva na plnění zakázky včetně příloh
- písemná zpráva zadavatele dle ZZVZ/ZVZ
- splnění uveřejňovacích povinností dle § 126 ZZVZ, § 219 ZZVZ
- doklad prokazující dodržení sankčních opatření, je-li pro danou VZ relevantní

PŘEDKLÁDANÁ DOKUMENTACE

4.FÁZE

- návrh dodatku včetně příloh
- tabulka Přehled změny smlouvy – příloha č.37 OPŽP (pokud dochází ke změně ceny)
- v případě zakázky na stavební práce:
  - odůvodnění přímého zadání dodavateli, který realizuje původní zakázku, s odkazem na ustanovení právního předpisu, který takový postup umožňuje; odůvodnění proč ke změně dochází z pohledu realizace stavebních prací a srozumitelný popis změny vč. specifikace použitých materiálů nebo technologií
  - ocenění změn v rozpočtu stavebních prací – podrobný položkový rozpočet změny vypracovaný ve shodné struktuře a formátu jako byl předložen vysoutěžený položkový rozpočet stavby
  - projektová dokumentace ke změnám v provádění stavebních prací, je-li relevantní
  - případná další dokumentace, prokazující oprávněnost přímého zadání dodavateli, který realizuje původní zakázku (např. odborné posudky, vyžadující provedení dodatečných stavebních prací)
  - fotodokumentace k předkládanému požadavku na změny v provádění stavebních prací
  - ke všem dodatkům a změnovým listům je nutné doložit také informaci, zda vícepráce uvedené v dodatku/změnovém listu jsou vedeny jako způsobilé nebo nezpůsobilé

5.FÁZE

- uzavřený dodatek včetně příloh
- splnění uveřejňovacích povinností dle § 219 ZZVZ, § 222 odst. 8 ZZVZ, je-li relevantní.

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ PŘI ZADÁVÁNÍ VZ DLE ZZVZ.

Jednou ze základních součástí každého projektu jsou veřejné zakázky. Zadávání veřejných zakázek je věcně i právně složitý proces, jehož nedodržení může pro příjemce finančních prostředků IROP znamenat neposkytnutí části dotace z důvodu uložení finanční opravy.

Prostřednictvím této prezentace bychom proto rádi přispěli ke správnému zadávání veřejných zakázek podle zákona i zakázek realizovaných mimo režim zákona a pomohli tak Vám zadavatelům, příjemcům dotace při přípravách a následné realizaci zadávacích, popř. výběrových řízení, to vše s využitím zkušeností z dosud provedených kontrol veřejných zakázek financovaných z IROP.

Podrobné informace k nejčastějším pochybením při zadávání veřejných zakázek z pohledu IROP, jakožto i další informace (stanoviska, články) k tématu veřejných zakázek, je možné dohledat i na webových stránkách Centra – viz <https://www.crr.cz/irop/projekt/verejne-zakazky-v-projektech-irop-pohledem-centra/>

Nejčastější pochybení z oblasti stanovení předmětu VZ

Vymezení předmětu veřejné zakázky (funkčního celku)

- ❑ Při vymezení předmětu veřejné zakázky může dojít k porušení § 18 ZZVZ a základních zásad dle § 6 ZZVZ zejména v případě:
  - zadavatel rozdělí jednu VZ tak, že dojde ke snížení PH pod limity stanovené nařízením vlády pro ZZVZ (např. přístroje tvořící jeden celek a vzájemně nezbytné k funkčnosti zadá ve více VZ v režimu odpovídajícím vždy jen dané části a nikoliv celkové hodnotě všech částí/VZ).
  - diskriminační sloučení předmětu VZ (např. sloučení stavebních prací a dodávky přístrojového vybavení, nábytku, IT vybavení atd., čímž omezí okruh dodavatelů).

Vymezení technických parametrů předmětu plnění

- ❑ Porušení § 36 odst. 1 ZZVZ a zásady zákazu diskriminace příliš „úzkým“, nebo naopak příliš obecným vymezením technických podmínek (obvykle směřujících k jednomu výrobku):
  - např. požadavek, aby nějaký výrobek měl „jednoduché ovládání bez tlačítek, spínačů“ = takový požadavek vede k jednomu jedinému výrobku na trhu a současně je zcela neopodstatněný vzhledem ke způsobu a prostředí použití.
  - požadavek např. na to, aby HDD měl technologii IntelliPower, což je označení funkčnosti vlastní produktům firmy Western Digital, ale jiné firmy tu samou technologii nabízejí také jen pod jiným označením.
  - neposkytnutí ZD v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky – příliš obecná definice předmětu plnění (např. požadavek na dodání „učebnic pro výuku jazyků“ bez další podrobnosti; měrná jednotka typu komplet, soubor v položkovém rozpočtu bez detailního popisu).

Odkazy na obchodní názvy a značky – § 89 odst. 5 a 6 ZZVZ a § 36 odst. 1 ZZVZ

- ❑ § 89 odst. 5 ZZVZ stanoví, že není-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky, zadavatel nesmí zvýhodnit nebo znevýhodnit určité dodavatele nebo výrobky tím, že technické podmínky stanoví prostřednictvím přímého nebo nepřímého odkazu na:
  - určité dodavatele nebo výrobky, nebo
  - patenty na vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky nebo označení původu.
- ❑ Pokud stanovení technických podmínek nemůže být bez jejich označení dostatečně přesné nebo srozumitelné, je zadavatel povinen u každého takového odkazu dle § 89 odst. 6 ZZVZ uvést možnost nabídnout rovnocenné řešení.
- ❑ Generální klauzule ve smyslu: *„Pokud se v zadávací dokumentaci nebo v jejích přílohách vyskytnou obchodní názvy některých výrobků nebo služeb, případně jiná označení mající vztah ke konkrétnímu dodavateli, jedná se o vymezení předpokládaného standardu plnění a účastník je oprávněn nabídnout jiné technicky a kvalitativně srovnatelné řešení.“*
- ❑ Na ZPŘ § 89 odst. 5 a 6 ZZVZ vysloveně nedopadají, ale použije se § 36 odst. 1 ZZVZ, který stanoví, že zadávací podmínky nesmí být stanoveny tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo zaručovaly konkurenční výhodu nebo vytvářely bezdůvodné překážky hospodářské soutěže.
- ❑ Je přípustné v zadávacích podmínkách pomocí obchodních názvů a značek popsat stávající vybavení/zařízení zadavatele, se kterým má být nově dodávané plnění kompatibilní. Zadavatel by měl určit, co taková kompatibilita znamená/má obsahovat a zajišťovat. Požadavek na plnou kompatibilitu např. u ICT zakázek často vede pouze k produktům značky, kterou už zadavatel používá.
- ❑ [ÚOHS-S0069/2020/VZ](#) – *„Zadavatel stanovil zadávací podmínky v rozporu s § 89 odst. 5 a 6 ZZVZ, když zvýhodnil určité dodavatele a výrobky tím, že v příloze „Tabulka s technickými parametry“ ZD a v čl. 5.6. „NORMY NEBO TECHNICKÉ DOKUMENTY OBSAŽENÉ V ZADÁVACÍ DOKUMENTACI“ ZD stanovil technické podmínky prostřednictvím přímých odkazů na konkrétní výrobky...(Karl Storz, Aesculab)...aniž by to bylo odůvodněno předmětem veřejné zakázky, a aniž by stanovení technických podmínek podle § 89 odst. 1 citovaného zákona nemohlo být jinak dostatečně přesné nebo srozumitelné.“*

Termíny plnění předmětu VZ

- ❑ Není vhodné stanovit termín plnění pevným datem – má vždy potenciál ovlivnit rozhodování dodavatelů o účasti v ZŘ. Velmi problematické v okamžiku změny termínu (obvykle prodloužení).
- ❑ Ještě problematičtější stanovení termínu plnění v kombinaci do *X dnů/týdnů/měsíců nejpozději však do* – stává se, že v době uzavření smlouvy již není stanovený počet dnů/týdnů/měsíců k dispozici, jelikož pevně stanovený termín nastane dříve.
- ❑ Jako vhodnější se jeví nastavit klouzavé termíny ve dnech/týdnech/měsících od podpisu smlouvy (případně od jiného, ale jasně stanoveného okamžiku – u stavebních prací např. od předání staveniště). Pak mají dodavatelé k dispozici stejnou délku doby plnění, ať by se průběh zadávacího řízení z jakéhokoliv důvodu prodloužil.
- ❑ Termín plnění spojený s vydáním kolaudačního souhlasu. Nevhodné, protože zhotovitel nemá možnost ovlivnit délku řízení u stavebního úřadu.
- ❑ Nevhodné klimatické podmínky jako důvod pro prodloužení termínu plnění nejsou vyšší mocí, je předvídatelné, že mohou nastat. Ve smlouvě specifikovat, co se bude považovat za nevhodné klimatické podmínky, stanovit pravidla – kdo o tom rozhodne, jak se to bude zaznamenávat a jak se bude prodlužovat termín plnění. Mít o tom průkaznou dokumentaci.
- ❑ To platí i pro epidemii koronaviru SARS-CoV-19. Je předvídatelné, že se situace může zhoršit, že na straně zhotovitele dojde k omezení provozu, že stát vyhlásí mimořádná opatření. Opět stanovit jasná pravidla a postupy pro prodloužení termínu plnění a mít patřičnou dokumentaci.
- ❑ K možnosti prodloužení termínů plnění je vhodné využívat vyhrazených změn závazků ze smlouvy dle § 100 ZZVZ, taková změna však musí být vymezena zcela jednoznačně, aby byl od počátku zřejmý zamýšlený postup.

Nejčastější pochybení v oblasti nastavení způsobilosti/kvalifikace

Kvalifikace obecně

- ❑ Předkládání dokladů o kvalifikaci:
  - § 53 odst. 4 ZZVZ: Doklady o kvalifikaci předkládají dodavatelé v nabídkách v kopiích a mohou je nahradit čestným prohlášením nebo jednotným evropským osvědčením pro veřejné zakázky podle § 87 => v ZPŘ zadavatel nemůže v nabídce požadovat předložení konkrétních dokladů o kvalifikaci.
  - § 86 odst. 2 ZZVZ: Pokud zadavatel nestanoví v zadávací dokumentaci jinak, může dodavatel v žádosti o účast, předběžné nabídce nebo nabídce nahradit předložení dokladů čestným prohlášením. Dodavatel může vždy nahradit požadované doklady jednotným evropským osvědčením pro veřejné zakázky. => v nadlimitním režimu zadavatel může v nabídce požadovat předložení konkrétních dokladů o kvalifikaci, musí si to však předem stanovit v zadávací dokumentaci.
- ❑ Nepřiměřené požadavky na kvalifikaci – s ohledem na základní zásady § 6 ZZVZ musí zadavatel veškeré požadavky na způsobilost a kvalifikaci stanovit přiměřeně k rozsahu a složitosti předmětu VZ – příliš rozsáhlé požadavky mohou omezit okruh dodavatelů a tím hospodářskou soutěž. Veškeré požadavky na prokázání způsobilosti/kvalifikace musí být stanoveny jednoznačně a transparentně.

Požadavky na profesní způsobilost - § 77 ZZVZ

- ❑ Definovat požadavky na prokázání profesní způsobilosti dle § 77 odst. 2 písm. a) ZZVZ jednoznačně, aby byl postup zadavatele přezkoumatelný a bylo najisto postaveno, že byla požadovaná kvalifikace splněna:
  - není dostačující vymezení obecného požadavku na předložení dokladu o oprávnění k podnikání v rozsahu odpovídajícímu předmětu veřejné zakázky. Zadavatel musí stanovit konkrétní oprávnění, která jsou nutná a požaduje je (popř. vymežit prostřednictvím požadované činnosti)
  - Přístup Centra totožný s výkladem MMR a ÚOHS – *Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k vymezení požadavků na prokázání profesní způsobilosti dodavatele* (dostupné zde: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova-stanoviska-a-metodiky.html>)
- ❑ Nepřiměřený a diskriminační požadavek na prokázání profesní způsobilosti dle ust. § 77 odst. 2 písm. a) ZZVZ doklady prokazujícími živnostenská oprávnění na:
  - „Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení“ a „Vodoinstalatérství, topenářství“ apod. a současně na živnostenské oprávnění „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování“.
  - Dle nařízení vlády č. 278/2008 Sb. o obsahových náplních jednotlivých živností, mohou být v rámci živnosti „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování“ při provádění stavebních prací prostřednictvím odborně způsobilých osob vykonávány i činnosti, které jsou jinak předmětem samostatných živností souvisejících s vedením, změnami a údržbou staveb, tedy i živnosti „Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení“ a „Vodoinstalatérství, topenářství“.
  - Obdobně se k dané problematice vyjádřil ÚOHS ve svém rozhodnutí sp. zn. [ÚOHS-S456/2019/VZ](#), č. j. ÚOHS-05747/2020/553/LHI ze dne 21. 2. 2020. Věcí se zabývá i rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 111/2014 ze dne 24. 7. 2014.
- ❑ Požadavek na živnostenské oprávnění „Projektová činnost ve výstavbě“ u zakázek na stavební práce, součástí jejichž předmětu plnění nejsou činnosti, ke kterým by tato živnost byla nutná (např. zhotovení dokumentace skutečného provedení stavby není podmíněno držením této živnosti) není důvodný.

Požadavky na technickou kvalifikaci – § 79 odst. 2 ZZVZ

- ❑ Zadavatel musí jednoznačně definovat obsah požadavků na předložení referenčních zakázek dle § 79 odst. 2 písm. a) ZZVZ způsobem dle § 73 odst. 6 ZZVZ, aby bylo zřejmé, jakou konkrétní referenci (s jakým obsahem a hodnotou) má dodavatel disponovat, aby splnil podmínky účasti v ZŘ.
- ❑ Důkladně zvážit důvodnost řetězení dílčích požadavků v rámci požadavku na jednu referenci (např. rekonstrukce min. 4 podlažního parkovacího domu s ocelovou konstrukcí a se založením stavby na vrtaných pilotech v intravilánu města, spolu s revitalizací veřejného prostranství včetně realizace zpevněných ploch (např. chodníky, komunikace), ve finančním objemu realizovaného objektu min. ... Kč bez DPH za každou zakázku).
- ❑ Požadavek na předložení referencí dle § 79 odst. 2 písm. b) ZZVZ k dodávce identického plnění (přístroje), jakým je předmět VZ = se jeví diskriminačně. Je vhodné požadavek referenčních zakázek více rozvolnit – např. „dodávka diagnostických ultrazvukových přístrojů.“
- ❑ Nedůvodný požadavek zadavatele dle § 79 odst. 2 písm. d) ZZVZ, aby měl stavbyvedoucí vysokoškolské vzdělání – autorizaci získá i osoba se SŠ vzděláním a odpovídající délkou praxe.
- ❑ Nestanovovat požadavky na doklady (certifikáty) dle OHSAS / ISO, pokud to není relevantní ve vztahu k předmětu plnění VZ (např. řízení z hlediska ochrany životního prostředí dle norem řady ISO 14001 v oboru předmětu plnění VZ, pokud se na stavbě nevyskytují žádné zvláštní okolnosti a nejsou žádné nestandardní požadavky v této oblasti, tedy jde o stavbu spíše jednoduchou a bez rizik).
- ❑ Vztah § 105 odst. 2 ZZVZ a požadavků na kvalifikaci dle § 79 odst. 2 písm. c) a d) ZZVZ, pokud má být např. stavbyvedoucí zaměstnanec, tak vymezit skrze významnou činnost dle § 105 odst. 2 ZZVZ, neomezovat prokázání kvalifikace jinou osobou bez vazby na § 105 odst. 2 ZZVZ

Nepřiměřená technická kvalifikace spočívající v požadavku na doložení referencí s vazbou na konkrétní typ zadavatele

- ❑ Požadavek, aby referenční zakázka dle § 79 odst. 2 písm. a) a b) ZZVZ byla realizována na typově zcela totožném či blízkém subjektu, jakým je sám zadavatel, ačkoliv takový požadavek není vzhledem ke složitosti a rozsahu předmětu veřejné zakázky (§ 73 odst. 6 ZZVZ) důvodný.
- ❑ Typicky, nikoliv však výhradně, se jedná např. o zadavatele z oblasti školství či zdravotnictví, kteří požadují např. u veřejné zakázky na stavební úpravy budovy školy či nemocnice nebo na dodávku standardních IT technologií (PC stanice, notebooky, tiskárny apod.) jako podmínku předkládaných referencí mj. skutečnost, aby reference prokazující technickou kvalifikaci byly realizovány pro školská, respektive zdravotnická zařízení či dokonce výlučně nemocnice, popřípadě ještě za plného provozu.
- ❑ V kontextu uvedeného je nutné poukázat především na věcnou, respektive technickou stránku věci, neboť např. z pohledu dodavatelů stavebních prací nehraje roli, zda stavební práce vykonávají na budově školy, úřadu či nemocnice, neboť dodavatelé budou vždy postupovat dle projektové dokumentace, která je pro ně stěžejní. Stavební práce si jsou z technického hlediska rovnocenné bez ohledu na to, na jakém duhu budovy byly provedeny (vyjma velmi specifických případů).
- ❑ Obdobně se k dané problematice vyjádřil ÚOHS ve svém rozhodnutí č. j. [ÚOHS-S277/2011/VZ-13912/2011/510/MLa](#) ze dne 11. 11. 2011.
- ❑ Obdobná věc je řešena rovněž v rozhodnutí ÚOHS č. j. [S056/2008/VZ-03935/2008/520/EM](#) ze dne 7. 3. 2008.

Požadavky na ekonomickou kvalifikaci – § 78 odst. 1 ZZVZ

- ❑ Požadavek zadavatele na minimální roční obrat dodavatele nebo obrat dosažený dodavatelem s ohledem na předmět veřejné zakázky dosahoval minimální úrovně 20 mil. Kč/rok, a to za 3 bezprostředně předcházející účetní období...“
- ❑ Zadavatel je dle komentáře (HERMAN, P.; FIDLER, V. a kol. Komentář k zákonu o zadávání veřejných zakázek. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. s. 206.) povinen konkrétně vymezit, které zakázky budou považovány za obdobné a měly by být zahrnuty do obratu s ohledem na předmět VZ. Pokud tak neučiní, bude prokazování obratu složité a v případě sporu zadavatel nebude moci pojem „s ohledem na předmět“ vykládat zužujícím způsobem.
- ❑ Obdobně se k dané problematice vyjádřil ÚOHS ve svém rozhodnutí č.j. [ÚOHS-S0442/2017/VZ-03352/2018/542/Eše](#) z 1.2.2018
- ❑ Výklad, že v případě víceletých kontraktů by měl zadavatel stanovit výši obratu s ohledem na předpokládanou hodnotu plnění za jeden kalendářní rok – viz [ÚOHS-S0167/2019/VZ-18195/2019/523/DFi](#), [ÚOHS-R0193/2017/VZ-01330/2018/321/Hba](#) byl následnou rozhodovací praxí překonán – např. [ÚOHS-R0104/2021/VZ](#): „*předpokládanou hodnotu veřejné zakázky zadavatel stanovil ve výši 81 000 000 Kč bez DPH. Dvojnásobek předpokládané hodnoty tak činí 162 000 000 Kč bez DPH. Zadavatel stanovil požadavek na doložení ročního obratu dodavatele na 150 000 000 Kč bez DPH, což je v souladu s § 78 odst. 2 zákona*“
- ❑ Pro stanovení maximální výše obratu lze použít předpokládanou hodnotu vypočítanou toliko za 1 rok v případě dle § 19 a případně i § 20 a 21 ZZVZ, jde-li o smlouvu na dobu určitou v délce jednoho roku.

Společná a nerozdílná odpovědnost – § 83 odst. 2 ZZVZ

- ❑ Nelze požadovat, aby obsahem písemného závazku jiné osoby prokazující dodavateli kvalifikaci, byla společná a nerozdílná odpovědnost této osoby za plnění zakázky společně s dodavatelem. Obsah závazku je primárně definován v § 83 odst. 1 písm. d) ZZVZ. Požadavek na společnou a nerozdílnou odpovědnost je dle § 83 odst. 3 ZZVZ přípustný jen ve vztahu k ekonomické kvalifikaci dle § 78 ZZVZ.
- ❑ Uvedený požadavek je nepřipustným zpřísněním ZZVZ, když § 83 odst. 2 ZZVZ věta první obsahuje vyvratitelnou právní domněnku, že závazek jiné osoby, jejímž prostřednictvím dodavatel prokazuje kvalifikaci, je splněn tím, že se jiná osoba společně s dodavatelem písemně zaváže ke společné a nerozdílné odpovědnosti za plnění veřejné zakázky.
- ❑ Jedná se fakticky o možnost (alternativu) prokázat splnění kvalifikace jinou osobou, resp. prokázat její podíl na plnění veřejné zakázky v rozsahu prokazované kvalifikace závazkem solidární odpovědnosti za realizaci zakázky. Volba způsobu prokázání kvalifikace jinou osobou je na vůli dodavatele a této jiné osoby.
- ❑ § 83 odst. 2 ZZVZ dále stanoví, že prokazuje-li dodavatel prostřednictvím jiné osoby kvalifikaci a předkládá doklady podle § 79 odst. 2 písm. a), b) nebo d) vztahující se k takové osobě, musí dokument podle odstavce 1 písm. d) obsahovat závazek, že jiná osoba bude vykonávat stavební práce či služby, ke kterým se prokazované kritérium kvalifikace vztahuje.
- ❑ Uvedený výklad byl potvrzen rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 11 A 92/2021- 33 ze dne 20. 7.2021.
- ❑ Obdobně věc vykládá rovněž ÚOHS - viz rozhodnutí sp. zn. [ÚOHS-S0314/2020/VZ](#), č. j. ÚOHS-30735/2020/511/Mmi ze dne 2. 10. 2020

Nejčastější pochybení při posouzení nabídek / v procesu výběru nejvhodnější nabídky

Neuplatnění výzvy dle § 46 ZZVZ – porušení pravidel 3E

- ❑ Zadavatel postupuje v rozporu se zásadami 3E, když vyloučí dodavatele s nejvýhodnější nabídkou z další účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek (např. nedoložení splnění technických kvalifikačních předpokladů, neoceněné položky v rozpočtu, nejasná specifikace nabízeného předmětu plnění apod.), aniž by dodavatele vyzval k objasnění nebo doplnění nabídky dle § 46 odst. 1 ZZVZ, a měl postaveno najisto, že tento účastník není schopen nedostatky nabídky ani po doplnění zhojit (pokud je náprava možná).
- ❑ Výše uvedený postup však nelze použít v případě, že se jedná o údaje nebo doklady, které se vztahují ke kritériím hodnocení nabídek. Pozor – za objasnění se dle § 46 odst. 3 ZZVZ považuje oprava položkového rozpočtu, pokud není dotčena celková nabídková cena nebo jiné kritérium hodnocení nabídek.
- ❑ Vyloučení účastníka z účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek a nevyužití možnosti v ustanovení § 46 odst. 1 ZZVZ a nevyzvání účastníka k doplnění dokladů/údajů, ačkoliv takový účastník předložil nabídku s nejnižší nabídkovou cenou, přičemž byla hodnocena pouze nejnižší nabídková cena a jedná se o zhojitelné vady nabídky je rovněž porušením povinnosti zadavatele postupovat dle čl. 5.1 bod 1 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce, ve spojení s § 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.
- ❑ K nutnosti dodržování zásad 3E se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 Afs 20/2008-152, podle nějž základním cílem zadávání veřejných zakázek „je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky. Zákon tohoto cíle dosahuje především vytvářením podmínek pro to, aby smlouvy, jejichž plnění je hrazeno z veřejných prostředků, byly zadavateli uzavírány při zajištění hospodářské soutěže a konkurenčního prostředí mezi dodavateli“.

Nejčastější pochybení při posouzení nabídek / v procesu výběru nejvhodnější nabídky

Porušení pravidel 3E

Pozor na podání nabídek dvou propojených dodavatelů a jejich postup při poskytování součinnosti

- ❑ Uložena finanční oprava (potvrzena ministryní): Zadavatel postupoval v rozporu se zásadami 3E, když uzavřel smlouvu s vybraným dodavatelem, přestože celková cena za plnění vybraného dodavatele ve výši 5 150 700,- Kč bez DPH byla pro zadavatele nevýhodná, neboť původně vybraný dodavatel, personálně a majetkově propojený s vybraným dodavatelem, nabídnul předmět plnění za celkovou cenu ve výši 4 581 900,- Kč bez DPH, přičemž následné neposkytnutí součinnosti před podpisem smlouvy ze strany původně vybraného dodavatele i přes opakovanou výzvu zadavatele mohlo být zjevně provedeno za účelem maximalizace zisku podnikatelské skupiny, což pro zadavatele postupujícího s péčí řádného hospodáře nemůže být akceptovatelné, a zadavatel tedy neměl po vyloučení původně vybraného dodavatele ze zadávacího řízení bez dalšího uzavřít smlouvu s vybraným dodavatelem, neboť vzhledem k existujícím okolnostem nemohl nabídku vybraného dodavatele považovat za vzešlou z řádné hospodářské soutěže.
- ❑ Z obsahu podaných nabídek vyplývalo, že v době podání nabídek měli oba účastníci zadávacího řízení stejného jednatele a jediného společníka, který také za obě společnosti, dokonce stejného dne, podepsal návrhy kupní smlouvy přiložené do nabídek těchto společností. Z vlastností a informací o dokumentech – návrzích smluv, které byly v nabídkách účastníků předloženy v editovatelné formě, bylo zřejmé, že oba dokumenty upravovala jako poslední autor změny stejná osoba.
- ❑ Rozsudek SDEU ve věci C-144/17 ze dne 8. 2. 2018: „...v zájmu dodržení zásady proporcionality se tedy vyžaduje, aby měl veřejný zadavatel povinnost přezkoumat a posoudit skutkový stav a mohl tak určit, zda měl vztah mezi dvěma entitami konkrétní vliv na obsah každé z nabídek předložených v rámci téhož veřejného zadávacího řízení, přičemž konstatování takového vlivu v jakékoli formě postačuje pro to, aby mohly být uvedené podniky z řízení vyloučeny“ (obdobně rozsudek SDEU C-531/16 ze dne 17. 5. 2018)
- ❑ Možnost zrušení zadávacího řízení: § 127 odst. 2 písm. b) ZZVZ, které lze aplikovat v případě, že vybranému dodavateli zanikne po jeho vyloučení účast v zadávacím řízení, příp. § 127 odst. 2 písm. d) ZZVZ, neboť po zadavateli nelze požadovat, aby uzavřel smlouvu s účastníkem, o kterém se lze s vysokou mírou pravděpodobnosti domnívat, že ovlivnil výsledek soutěže.

Nejčastější pochybení při posouzení nabídek / v procesu výběru nejvhodnější nabídky

Bid rigging

Rozhodnutí ÚOHS sp. zn. [ÚOHS-S0014/2020/KD](#), potvrzeno rozhodnutím předsedy ÚOHS sp. zn. [ÚOHS-R0128/2021/HS](#) ze dne 8. 12. 2021 následně potvrzeno KS v Brně [29 A 212/2019-44](#)

- Účastníci řízení jednali ve vzájemné shodě a tím uzavřeli zakázanou cílovou dohodu, čímž ovlivnili výsledek uvedeného výběrového řízení a narušili hospodářskou soutěž v uvedeném výběrovém řízení, a tím v období od 7. 1. 2019 do 11. 2. 2019 porušili zákaz stanovený v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění zákona č. 262/2017 Sb., a dopustili se přestupku dle § 22a odst. 1 písm. b) tohoto zákona.
- Správnímu řízení předcházelo šetření podnětu sp. zn. ÚOHS-P0219/2019/KD, jenž se následně stal součástí spisu správního řízení. **Podnět podalo Centrum pro regionální rozvoj České republiky, se sídlem U Nákladového nádraží 3144/4, 130 00 Praha 3 – Strašnice (dále též jen „Centrum“),[2] které se mimo jiné věnuje kontrole čerpání evropských fondů.** Centrum ve svém podání ze dne 13. 6. 2019 sdělilo Úřadu, že v rámci kontroly veřejné zakázky „Rekonstrukce jídelny a kuchyně a přístavba nad jídelnou v ZŠ Komenského náměstí 198, Kralupy nad Vltavou“, jejímž zadavatelem je Město Kralupy nad Vltavou, IČO: 00236977, se sídlem 278 01 Kralupy nad Vltavou, Palackého nám. 1, kdy oznámení o zahájení zadávacího řízení pro tuto zakázku bylo uveřejněno v Informačním systému o veřejných zakázkách dne 20. 12. 2018 pod evidenčním číslem zakázky Z2018-044576 (dále jen „zakázka Kralupy“), shledalo indicie vedoucí k podezření na uzavření zakázané dohody. **Jako hlavní indicie Centrum uvedlo shodu použitých koeficientů při úpravě jednotlivých oddílů nabídkových rozpočtů (byl použit jednotný přepočtový koeficient 0,8864), nedoložení požadované kvalifikace uchazeče Auböck a nečitelnost položek v rozpisu nabídkové ceny v nabídce společnosti Auböck.**

Nevyloučení účastníka pro nesplnění zadávacích podmínek – technická specifikace

- ❑ Zadavatel musí vždy posoudit veškeré požadované parametry – i minimální odchylka je porušením zadávacích podmínek.
- ❑ Např.: zadavatel postupoval v rozporu s § 48 odst. 8 ZZVZ ve spojení s ustanovením § 48 odst. 2 písm. a) ZZVZ, neboť nevyloučil vybraného dodavatele z účasti v zadávacím řízení, ačkoliv vybraným dodavatelem v nabídce předložené gynekologické křeslo vyšetřovací nesplnilo zadávací podmínku elektricky nastavitelnou výšku v rozpětí min. 650-900 mm, stanovenou v technické specifikaci, když u předmětného gynekologického křesla vyšetřovacího byl v nabídce uveden rozsah 860-1060 mm, přičemž tento postup zadavatele ovlivnil výběr nevhodnější nabídky.
- ❑ Rozhodovací praxe ÚOHS – např. rozhodnutí č. j. [ÚOHS-S155/2012/VZ-7797/2012/550/SMo](#) ze dne 23. 7. 2012 (nesplnění požadavku na výkon projektoru 24 500 lumen) nebo rozhodnutí č. j. [ÚOHS-S0071/2018/VZ-11729/2018/523/Hvo](#) ze dne 20. 4. 2018 potvrzené rozhodnutím předsedy ÚOHS č. j. [ÚOHS-R0073/2018/VZ-20851/2018/322/Dja](#) ze dne 16. 7. 2018 (analyzátoři s biochemickým a imunochemickým modulem nedisponovaly řídicím softwarem v českém jazyce, včetně chybových a varovných hlášení) nebo rozhodnutí ÚOHS č. j. [ÚOHS-S0245/2018/VZ-24395/2018/533/Bku](#) ze dne 21. 8. 2018 (nesplnění požadavku na digitální RF systém využívající paralelní techniky a disponující min. 64 kanály; v nabídce přístroj s pouze 48 kanály).
- ❑ Ekonomická výhodnost nabídky nemůže převážit fakt, že obsah nabídky nesplňuje zadávací podmínky zadávacího řízení stanovené zadavatelem, obecně není vyloučeno, že právě nesplnění zadávacích podmínek může být často důvodem, proč je nabídková cena určitého dodavatele podstatně nižší než u jeho konkurentů.
- ❑ Zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených veřejných prostředků (dále rovněž „zásady 3E“) nemají aplikační přednost před splněním zadávacích podmínek, např. rozhodnutí ÚOHS č. j. [ÚOHS-S0032/2018/VZ-08517/2018/541/AHr](#) ze dne 20. 3. 2018.

Umožnění materiální změny nabídky – § 46 odst. 2 ZZVZ

- ❑ Postupem dle § 46 ZZVZ nelze umožnit materiální změnu podané nabídky – např. nahrazení původně nabídnutého výrobku, který nesplňoval všechny technické požadavky zadavatele, výrobkem, který vše již splňuje. Tím zadavatel umožní materiální změnu nabídky po uplynutí lhůty pro podání nabídek a ve vztahu k vybranému dodavateli poruší § 48 odst. 8 ZZVZ ve spojení s § 48 odst. 2 písm. a) ZZVZ, když ho nevyloučí.
- ❑ Při posuzování je nutno rozlišovat mezi formální změnou nabídky a materiální (věcnou) změnou nabídky. Viz rozhodnutí předsedy ÚOHS sp. zn. [ÚOHS-R0023/2020/VZ](#), č. j.: ÚOHS-11849/2020/322/Bví ze dne 21. 4. 2020.
- ❑ POZOR na [ÚOHS-S0029/2018/VZ-07966/2018/532/VSt](#) ze dne 14. 3. 2018 – již překonán novějšími rozhodnutími.
- ❑ Za materiální změnu nabídky může být považována i změna harmonogramu (k tomu ÚOHS sp. z. [ÚOHS-S0175/2021/VZ](#), č. j.: ÚOHS-25009/2021/500/Aiv ze dne 26. 7. 2021: „na základě zpracovaného harmonogramu prací vyjadřuje účastník zadávacího řízení svoji nabídku ohledně lhůty, ve které je schopen realizovat a dokončit dílo.“
- ❑ Aplikace ustanovení § 46 ZZVZ optikou aktuální rozhodovací praxe ÚOHS dostupné zde: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova-stanoviska-a-metodiky.html>

Doporučení pro vlastní ověřování skutečností

- ❑ Pokud zadavatel (resp. hodnotící komise) postupuje v průběhu ZŘ dle § 39 odst. 5 ZZVZ a ověřuje si samostatně věrohodnost údajů/dokladů v nabídkách – např. telefonicky, pak je třeba o tom mít dokumentaci, jelikož dle § 216 odst. 2 ZZVZ je zadavatel povinen pořizovat dokumentaci o zadávacím řízení takovým způsobem, aby byl schopen v případě potřeby doložit dokumentaci k aktuální fázi zadávacího řízení. Také platí, že komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem musí probíhat v souladu s § 211 zejm. odst. 1 ZZVZ, tzn., pokud zadavatel využije ústní komunikaci pro ověření tvrzených skutečností, pak je jeho povinností vždy vyhotovit záznam o takto prováděných úkonech, ve kterém bude popsán postup zadavatele vč. zjištěných závěrů, a to zejména z důvodu dodržení zásady transparentnosti zadávacího řízení dle § 6 ZZVZ.

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ PŘI ZADÁVÁNÍ ZÁKAZEK DLE MPZ.

Nejčastější pochybení při zadávání VZ dle MPZ

Neoslovení min. 3 způsobilých dodavatelů – čl. 7.1.3 MPZ

- ❑ V uzavřené výzvě vyzývá zadavatel písemnou výzvou nejméně 3 dodavatele k podání nabídky. Zadavatel vyzve pouze takové dodavatele, o kterých má informace, že jsou způsobilí požadované plnění poskytnout.
- ❑ Zadavatel si musí dopředu prověřit, zda opravdu ti dodavatelé, které chce vyzvat k podání nabídky jsou způsobilí, tzn. mají potřebnou kvalifikaci a příp. zkušenosti s předmětem VZ.
- ❑ Při kontrole ověřujeme, zda zadavatelem vyzvaní dodavatelé splňovali výše uvedené podmínky. Zabýváme se také tím, proč dodavatelé nabídku nepodali, jak daleko jsou od místa plnění atd.

Otevřená výzva – uveřejnění na profilu zadavatele/web obce – čl. 7.1.2 MPZ

- ❑ Při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu v otevřené výzvě je zadavatel povinen postupovat v souladu s čl. 7.1.2 MPZ a Oznámení výběrového řízení uveřejnit po celou dobu trvání lhůty pro podání nabídek na **profilu zadavatele**, nebo v národním elektronickém nástroji.
- ❑ Zadavatel současně může oznámení výběrového řízení uveřejnit také na internetové stránce zadavatele, tedy např. na webových stránkách města či obce, nicméně je toto pouze podpůrné a nelze jím nahradit výše uvedenou povinnost.

Nejčastější pochybení při zadávání VZ dle MPZ

Nabídky e-mailem – čl. 8.2.2 MPZ a čl. 6.1.1 MPZ

- ❑ Přijetí nabídky prostřednictvím elektronické pošty na e-mailové adrese zadavatele, nebo zástupce zadavatele, kterým může být advokát, administrátor, popř. další jiná osoba, nebo přes el. úložiště (leteckaposta.cz, uschovna.cz apod.) či prostřednictvím datové schránky není možné akceptovat, jelikož nelze dostatečně zajistit, že nabídky podané v elektronické podobě nebudou zpřístupněny před uplynutím lhůty pro podání nabídek.
- ❑ Elektronická pošta, stejně jako datová úložiště, nedisponuje funkcionalitou potřebnou pro zajištění zpřístupnění nabídek až po uplynutí lhůty pro podání nabídek, a tudíž ji nelze pro podání nabídek v elektronické podobě použít.
- ❑ Není tak možné nezpochybnitelně prokázat, že nabídky nebyly zpřístupněny před uplynutím lhůty pro podání nabídek a s jejich obsahem se někdo neseznámil dříve, než tato lhůta uplynula.

PODSTATNÁ ZMĚNA ZÁVAZKU ZE SMLOUVY VE VZ DLE ZZVZ I MPZ.

Nedovolená změna závazku ze smlouvy - § 222 ZZVZ (čl. 9.2 MPZ)

- ❑ Zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy - § 222 odst. 1 ZZVZ a vymezení podstatné změny závazku ze smlouvy v § 222 odst. 3 ZZVZ.
- ❑ Obecně: úprava § 222 ZZVZ není koncipována formou generálního zákazu jakýchkoliv změn smluv, ale formou zákazu změn dosahujících určité intenzity (založené konstantní rozhodovací praxí) vyjádřené pojmem „podstatná změna závazku ze smlouvy“. Odst. 1 stanoví obecný zákaz umožnit podstatnou změnu závazku, přičemž samotná definice podstatné změny závazku je formulována v odst. 3. V § 222 odst. 2, 4, 5, 6 a 7 ZZVZ výslovně stanoveny případy, které – při naplnění všech podmínek v příslušném ustanovení uvedených – podstatnou změnou závazku ex lege nejsou.
- ❑ ZZVZ povolené nepodstatné změny závazku v § 222 odst. 4, 5, 6 a 7 a limitace celkového cenového nárůstu do 30 % původní hodnoty závazku pro změny dle odst. 5 a 6 - § 222 odst. 9 ZZVZ.
- ❑ Nejčastěji pochybení spadají do problematiky termínů plnění (nedůvodné prodloužení), nevyžadování sjednaných bankovních záruk (pojištění) ačkoliv ve smlouvě požadovány jsou (často s navázanou smluvní pokutou), neuplatňování sjednaných smluvních pokut v okamžiku naplnění důvodů pro jejich uplatnění předvídaných ve smlouvě, zmírnění jakýchkoliv povinností pro zhotovitele.

Vyhrazená změna závazku dle § 100 odst. 1, 2 a 3 ZZVZ

- ❑ Pokud si zadavatel vyhradí změnu závazku dle § 100 odst. 1 ZZVZ, pak musí stanovit zcela jasné podmínky pro její aplikaci a obsah změny, zároveň nesmí změna měnit celkovou povahu VZ. Změna se může týkat rozsahu plnění, ceny, termínu a dalších obchodních a technických podmínek.
- ❑ Zadavatel je povinen v souladu s § 16 odst. 3 ZZVZ zahrnout do předpokládané hodnoty VZ hodnotu změn závazků ze smlouvy, jejichž možnost byla vyhrazena v ZD podle ust. § 100 ZZVZ.
- ❑ Dle § 100 odst. 2 ZZVZ lze vyhradit změnu dodavatele v průběhu plnění VZ, pokud jsou podmínky změny a určení nového dodavatele jasně vymezeny. U stavebních prací vyvstávají otázky záruky za již provedenou část díla předchozím zhotovitelem, stanovení ceny za dokončení díla atd.
- ❑ Dle § 100 odst. 3 ZZVZ si zadavatel může v případě služeb a stavebních prací vyhradit možnost použití JŘBU pro poskytnutí nového plnění vybraným dodavatelem, pokud podmínky odpovídají § 66 ZZVZ, v ZD je uvedena předpokládaná doba a rozsah poskytnutí a předpokládaná hodnota nových služeb nebo stavebních prací nepřesáhne 30 % PH VZ. V tomto případě musí být v ZD uvedena předpokládaná hodnota takto vyhrazeného plnění a zahrnuta do předpokládané hodnoty VZ.
- ❑ Metodický pokyn pro uplatnění inflační doložky ve smlouvách na služby ČKAIT <https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodicka-stanoviska/>
- ❑ Metodické doporučení (doplnění) týkající se růstu cen ve veřejných zakázkách <https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodicka-doporuceni/> (indexace)

**REALITA DNEŠNÍ DOBY – ZMĚNA
ZÁVAZKU ZE SMLUV (navýšení ceny
díla, prodloužení doby realizace...).**

Prodloužení termínu plnění – válka / COVID

<https://portal-vz.cz/metodiky- stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodicka- stanoviska/>

- Informace k aktuální situaci odchodů ukrajinských pracovníků z realizace veřejných zakázek a dopadu na změny smluv
- Informace ke změnám smluv s ohledem na situaci na Ukrajině

<https://portal-vz.cz/metodiky- stanoviska/metodicka-doporuceni-k-zzvz/doporuceni-k-zadavani-zakazek-v-dobe-koronavirove-nakazy/>

- Stanovisko ÚOHS k možným změnám závazků smluv v době koronavirové nákazy
- Doporučení ke změnám v nouzovém stavu

Prodloužení termínu plnění – válka / COVID

- ❑ Samostatné prodloužení termínu plnění nelze podřadit pod § 222 odst. 4 ZZVZ.
- ❑ Prodloužení termínu plnění z důvodu Covid-19/války na Ukrajině – lze podřadit pod § 222 odst. 6 ZZVZ, ale:
  - Je nutné vždy prokázat naplnění znaku nepředvídatelnosti
  - Délka prodloužení musí odpovídat konkrétním okolnostem, lze akceptovat prodloužení pouze po nezbytně nutnou dobu
  - Zadavatel musí doložit podklady, ze kterých vyplýne důvod i délka prodloužení
  - Zadavatel je povinen dle § 222 odst. 8 ZZVZ odeslat Oznámení o změně do Věstníku veřejných zakázek
- ❑ U připravovaných VZ již bude zadavatel těžko dokazovat naplnění znaku nepředvídatelnosti z důvodu Covid-19/války na Ukrajině, když se v tuto chvíli již jedná o skutečnosti známé = > řešením je vyhrazená změna závazku dle § 100 ZZVZ.
- ❑ Rozhodnutí předsedy ÚOHS sp. zn. [ÚOHS-R0076/2022/VZ](#) ze dne 14. 7. 2022, které potvrzuje rozhodnutí 1.st. sp. zn. [ÚOHS-S0159/2022/VZ](#) ze dne 26. 5. 2022: „Dle Úřadu však mohl obviněný tuto skutečnost předpokládat, neboť problémy související s nedostatkem čipů[2] a hliníku[3] byly veřejně známé již v době zahájení zadávacího řízení, tj. duben 2021. Obviněný tak mohl tyto skutečnosti zohlednit již při přípravě zadávací dokumentace a promítnout je právě do termínu dokončení prací, případně si vyhradit změnu závazku ze smlouvy podle § 100 odst. 1 zákona, neboť v této době již bylo také známo, že pandemická situace v důsledku šíření onemocnění CoVID-19 zapříčinila rozpad dodavatelských řetězců“

Růst cen stavebního materiálu

<https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodicka-doporuceni/>

- ❑ Metodické doporučení k aktuálnímu růstu cen materiálů, zboží, výrobků a komodit ve veřejných zakázkách
- ❑ Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k problematice nárůstu cen stavebních materiálů
  - Realizované VZ - § 222 odst. 4 ZZVZ, § 223 odst. 1 ZZVZ
  - Probíhající VZ - § 99 ZZVZ, § 127 odst. 2 písm. d) ZZVZ
  - Připravované VZ - § 100 ZZVZ
- ❑ Metodické doporučení (doplnění) týkající se růstu cen ve veřejných zakázkách
  - Indexace cen
- ❑ Doporučující materiál Svazu podnikatelů ve stavebnictví

Růst cen stavebního materiálu - Indexace

- ❑ Volba indexu
  - Údaj ČSÚ o indexech cen stavebních prací, indexech cen stavebních děl a indexech nákladů stavební výroby (<https://www.czso.cz/csu/czso/indexy-cen-stavebnich-praci-indexy-cen-stavebnich-del-a-indexy-nakladu-stavebni-vyroby-ctvrtletni-casove-rady-4-ctvrtleti-2022>)
Zadavatel musí určit, který z uveřejňovaných indexů zvolí.
- ❑ Rozhodný okamžik pro výpočet indexu
  - Okamžik, od kterého bude index uplatněn; základními možnostmi jsou: konec lhůty pro podání nabídek nebo uzavření smlouvy,
  - Okamžik, rozhodný pro ocenění; zde se jako nejpraktičtější jeví okamžik fakturace konkrétních materiálů, či prací.
- ❑ Identifikace položek, které mohou být indexovány – nutné uvést v ZD, zda bude index bude použit na
  - Celkovou cenu (zejména index založený na údajích o inflaci)
  - Jednotlivé položky (index vztažený na ceny materiálů, pozor na agregované položky)
- ❑ Limity pro uplatnění výhrady
  - Např. inflace vyšší než 0,5 %, či nárůst položky o více než 10 %
  - Maximální limit pro navýšení ceny na základě indexace. Lze stanovit zejména limitaci celkového nárůstu ceny díla či stanovení hranice, od které již nebude změna nároková (automatická), ale bude podléhat schválení zadavatele

Růst cen stavebního materiálu – Inflační doložka

- ❑ Vzor inflační doložky připravený Hospodářskou komorou ČR ve spolupráci s odborníky ze Svazu podnikatelů ve stavebnictví a Sdružením pro výstavbu silnic <https://www.komora.cz/legislativa/vzorova-inflacni-dolozka/>
- ❑ Příklad inflační doložky – stanovisko ČKAIT dostupné zde <https://www.ckait.cz/metodicky-pokyn-pro-uplatneni-inflacni-dolozky-ve-smlouvach-na-sluzby> (i na portal-vz)
  - V případě, že průměrný roční index spotřebitelských cen dle údajů Českého statistického úřadu, publikovaných na jeho internetových stránkách, uvedený ke kalendářnímu měsíci odpovídajícímu měsíci, v němž byla smlouva podepsána, vzroste o více než 3 %, zvýší se neuhrazená část smluvní ceny dle čl. XX této smlouvy o výši tohoto indexu, a to v každém roce trvání smlouvy. Ke zvýšení dochází ode dne v příslušném měsíci, který se číselným označením shoduje s datem podpisu smlouvy. Smluvní strany pro odstranění pochybností uvádí, že k úpravě ceny dle tohoto ustanovení smlouvy není třeba uzavírat dodatek ke smlouvě. Smluvní strany však mohou z důvodu právní jistoty o navýšení ceny sepsat zápis podepsaný oběma smluvními stranami.

Růst cen stavebního materiálu

<https://www.crr.cz/irop/projekt/verejne-zakazky-v-projektech-irop-pohledem-centra/>

- ❑ S ohledem na přetrvávající trend růstu cen materiálu v zakázkách na stavební práce či jeho nedostatku si Centrum dovoluje ujistit příjemce, že situaci podrobně sleduje, a dopady do zakázek bude posuzovat s ohledem na východiska stanovená metodickými doporučeními a stanovisky MMR a ÚOHS, přičemž jednotlivé případy budou posuzovány individuálně. Předpokládaný dopad na zakázku **bude aprobován v režimu změn de minimis** s přihlédnutím k zachování zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Podle konkrétních okolností bude Centrum rovněž posuzovat **i jiné odůvodnění změny** závazku ze smlouvy, u nichž však bude vyžadovat výrazně **podrobnější zdůvodnění** ze strany příjemce. Obdobně bude Centrum přistupovat také k posuzování změn v zakázkách na dodávky, pokud se v nich projeví mimořádné faktory ovlivňující trh (nedostatek čipů apod.).

Růst cen stavebního materiálu

- ❑ Navyšovat cenu je možné pouze u položek, u kterých došlo k navýšení ceny z důvodu změny na trhu způsobené pandemií Covid-19/válkou na Ukrajině, nikoli plošně (plošné navýšení ceny o 15% nelze).
- ❑ U navýšené ceny lze zohlednit pouze navýšení ceny stavebního materiálu – problém u položek vlastních či agregovaných (obsahující práce i materiál – různé komplety, položky projektanta apod.).

Postup kontroly CRR ČR

- ❑ Prostřednictvím rozpočtářských programů bude prověřeno, že navýšení položek je v souladu s cenovou hladinou platnou k datu provedení změny/uzavření dodatku, popř. s indexem dané komodity k okamžiku provedení změny/uzavření dodatku
- ❑ Pokud neexistuje indexace dané položky/komodity musí příjemce doložit průzkum trhu, tj. příjemce předloží 3 referenční nabídky/ ceníky v místě a čase obvyklé, rozklíčované po jednotlivých položkách, a to k okamžiku provedení změny/uzavření dodatku

Sankce proti Rusku

<https://portal-vz.cz/metodiky- stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodicka- stanoviska/>

- Sankce proti Rusku v oblasti veřejných zakázek

<https://portal-vz.cz/metodiky- stanoviska/stanoviska/stanoviska-expertni-skupiny-mmr-k-zakonu-o-zadavani-verejnych-zakazek/>

- Dopad sankcí proti Rusku a Bělorusku do oblasti veřejných zakázek

<https://sankce.datlab.eu/>

Novela ZZVZ účinná od 1.9.2022

- účelem novely je stanovení pravidel zamezujících poskytnutí jakýchkoliv plateb účastníkům zadávacího řízení, pokud tomu brání mezinárodní sankce podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí.
- došlo v ustanoveních § 36, § 39, § 130, § 144, § 148, § 223, § 268, a doplněna byla nová ustanovení § 48a a § 261a ZZVZ

CRR ČR – čestná prohlášení (ČP)

- ČP dodavatele: <https://www.crr.cz/dokumenty/cp-cestne-prohlaseni-verejne-zakazky-mezinarodni-sankce-dodavatel>
- ČP zadavatele: <https://www.crr.cz/dokumenty/cp-cestne-prohlaseni-verejne-zakazky-mezinarodni-sankce-prijemce>

SPORNÉ ASPEKTY KONTROLY VZ, ANEB JAK SE DOMLUVIT.

- **Zadavatel:** Centrum (kontrolor VZ) nevykládá ZZVZ správně.
- ✓ **Centrum:** ZZVZ je právní předpis a jako takový neskýtá pouze jeden výklad. Odlišný výklad ZZVZ z pohledu Centra a z pohledu zadavatele není známkou nepřiměřeného postupu kontrolního orgánu, ale pouze odrazem charakteru práva (právní vědy). Centrum ve svých závěrech vždy zohledňuje aktuální výklady ZZVZ (odborná literatura), rozhodovací praxi ÚOHS a soudní judikaturu. I Centrum se však může mýlit = institut námitek proti závěrům kontroly VZ – námítka jako legitimní možnost zadavatele k obhajobě svého postupu.
- **Zadavatel:** Dotazy v rámci kontroly VZ jsou nadbytečné a mnohdy nelogické (zbytečná administrativní zátěž).
- ✓ **Centrum:** Kontrolor VZ ověřuje soulad postupu zadavatele se ZZVZ, a to ve všech aspektech daného výběrového/zadávacího řízení i v širších souvislostech. Zdánlivě nelogický dotaz tak může mít legitimní důvod – doporučujeme zadavateli vyjasnit si případné nejasnosti přímo s kontrolorem VZ (např. telefonicky). Žádný kontrolor VZ si nelibuje v prodlužování kontroly VZ pokládáním nelogických a nadbytečných dotazů. I kontrolor VZ je však pouze člověk, který může občas něco přehlédnout, či nejasně formulovat dotaz – v těchto případech je na místě aktivní komunikace zadavatele. Zároveň je povinností zadavatele obhájit svůj postup.
- **Zadavatel:** Kontrolor VZ požaduje předložení nerelevantních dokladů, popř. takových, které je možné ověřit dálkově.
- ✓ **Centrum:** Proces kontroly VZ musí mít ověřitelnou auditní stopu, veškeré doklady musí být uloženy v MS2014+, i když je možné je ověřit i dálkově (např. na profilu zadavatele, ve Věstníku veřejných zakázek apod.). Kontrolor VZ nesmí dovozovat postup zadavatele na základě subjektivního pocitu či s odkazem na logiku věci – tzn., že pokud nejsou obsahem předložené dokumentace např. námítka, nelze bez dotazu na zadavatele učinit závěr, že námítka nebyly podány (stejně tak v případě vysvětlení ZD a podobných situací).

Děkujeme Vám za pozornost.

Centrum pro regionální rozvoj České republiky
Územní odbor IROP pro Jihomoravský kraj
Oddělení administrace veřejných zakázek

Ing. Eva Marečková, eva.mareckova@crr.cz, 731 663 819
Ing. Kateřina Gebarovská, katerina.gebarovska@crr.cz, 703 484 775